

LAUSUNTO

Ihmisoikeusliitto 4.12.2019

Eduskunnan lakivaliokunnalle / lakivaliokunnan kuulemistilaisuus

Asia: Kansalaisaloite KAA 1/2019: Tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltäminen

Kiitämme mahdollisuudesta lausua tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltämistä koskevaan kansalaisaloitteeseen.

Ihmisoikeusliiton ennaltaehkäisevä asennemuutostyö

Ihmisoikeusliitossa on laaja asiantuntemus tyttöjen sukuelinten silpomisen vastaisesta työstä erityisesti Suomessa.

Ihmisoikeusliitto on tehnyt työtä tyttöjen sukuelinten silpomisen torjumiseksi Suomessa kohta 18 vuotta sellaisten yhteisöjen parissa, joihin kuuluvien ihmisten lähtömaissa tapaa esiintyy tai on esiintynyt. Koulutamme vuosittain satoja, esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia ja teemme aktiivista yhteiskunnallista vaikuttamistyötä tyttöjen sukuelinten silpomisen torjumiseksi.

Olimme mukana molempien Suomessa julkaistujen sukuelinten silpomisen vastaisen toimintaohjelmien ohjausryhmässä. Perustimme vuonna 2016 FGM-verkoston, johon kuuluvat keskeiset viranomaistahot ja järjestöt. Kuulumme myös ainoana suomalaisena järjestönä eurooppalaiseen End FGM EU –verkostoon.

Tyttöjen sukuelinten silpominen on Suomessa laitonta ja lainsäädäntö on varsin kattava. Pitkän kokemuksemme perusteella näyttää siltä, että nykyinen lainsäädäntö on Suomessa asuvien, eri maista tulleiden ihmisten tiedossa.

Tyttöjen sukuelinten silpomisen vastainen tehokas työ vaatii ammattilaisten kouluttamista

Ihmisoikeusliitto lausui Euroopan neuvoston naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan yleissopimuksen eli Istanbulin sopimuksen toimeenpanoa valvovalle GREVIO-komitealle Suomen arviointiprosessissa tyttöjen sukuelinten silpomisesta. Lausunnossamme toimme esiin tarpeen laajamittaiselle ja järjestelmälliselle ammattilaisten kouluttamiselle. Lisäksi toimme esiin tarpeen ohjeistusten ja toimintamallien luomiselle, tiedon

keräämisen tärkeyden ja jo ympärileikattujen tyttöjen ja naisten hyvinvoinnin edistämisen.

On myös edelleen tärkeää jatkaa ennaltaehkäisevää työtä sellaisiin yhteisöihin kuuluvien parissa, joiden alkuperämaahan silpomisperinne kuuluu. Tässä painopisteen tulisi olla uusissa maahan tulijoissa.

Toimintaohjelman toimeenpanoon panostettava

On syytä huomioida, että keväällä 2018 kirjoittamamme lausunnon jälkeen tyttöjen sukuelinten silpomisen vastaiset kansalliset toimet ovat vahvistuneet. Suomeen on tullut uusi tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen estämisen toimintaohjelma. Siihen on kirjattu useita keskeisiä toimenpiteitä. Onkin tärkeää huolehtia silpomisen vastaisen kansallisen toimintaohjelman täysimääräisestä toimeenpanosta. On myös tärkeää sisällyttää tyttöjen sukuelinten silpomisen torjunta osaksi muuta naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaa Istanbulin sopimuksen periaatteiden mukaisesti.

Suomessa kaikista väkivallan muodoista on säädetty rikoslaissa. Ihmisoikeusliitto ei näe tarvetta silpomista koskevalle erilliselle lainsäädännölle.

GREVIO-komitea suositteli Suomelle syyskuussa 2019, että lainsäädäntöä tarkastettaisiin liittyen tytön painostamiseen tai pakottamiseen käymään läpi sukuelinten silpomisen. Mikäli rikoslainsäädäntöä aiotaan tarkastella suhteessa GREVIO:n suositukseen, on tässä yhteydessä tärkeää selvittää perusteellisesti myös muiden Pohjoismaiden kokemuksia.

Helsingissä 4.12.2019

Johanna Latvala

Sukupuolittuneen väkivallan vastaisen työn päällikkö
Ihmisoikeusliitto